

27 آذر در گذر تاریخ

* رحلت مجتهد اصولی و عالم و عارف بزرگوار آیت الله "شیخ محمدتقی آملی" (1350 ش) اشاره: حکیم بزرگوار آیت الله شیخ محمد تقی آملی در حدود سال 1265 ش برابر با 1304 ق در تهران متولد شد. وی قسمتی از دروس معقول و منقول را نزد پدرش آقا شیخ محمد آملی و میرزا حسن کرمانشاهی خواند و این دروس را نزد حاج شیخ عبدالنبی مجتهد نوری تکمیل نمود. آیت الله آملی از آن پس به نجف رفت و در محضر درس میرزای نایینی، میرزا ابوتراب خوانساری، شیخ محمدحسین غروی اصفهانی، میرزا محمود قمی، سیدابوالحسن اصفهانی و آقاضیاءالدین عراقی به تکمیل فقه و اصول پرداخت تا به مقامات عالی علم و اجتهاد رسید. این عالم ربانی، در اخلاق نیز از محضر عارف کامل حاج میرزا علی آقا قاضی طباطبایی فیض گرفت و به مدارج بالای اخلاق و عرفان دست یافت. آیت الله آملی از آن پس در تهران اقامت گزید و به تدریس منقول و معقول اشتغال ورزید. این حکیم فرزانه، فقیهی گوشه نشین بود و از شهرت و مسؤولیت ریاست ابا داشت به طوری که تا پایان زندگی، علی رغم داشتن صلاحیت علمی، حتی از نوشتن و چاپ رساله عملیه خود نیز خودداری نمود. حضرات آیات: عبدالله جوادی آملی، حسن حسن زاده آملی و علامه محمدحسین تهرانی از جمله شاگردان ایشان هستند. حاشیه بر مکاسب شیخ انصاری در 2 جلد، کتاب الصلاة در 3 جلد، حاشیه بر شرح منظومه سبزواری در 2 جلد و شرح استدلالی بر عروة الوثقی از مهم ترین آثار آیت الله آملی هستند. سرانجام این حکیم وارسته و عارف الهی در 27 آذر 1350 ش برابر با 30 شوال 1391 ق در 85 سالگی دار فانی را وداع گفت و در تهران به خاک سپرده شد.

* شهادت مجاهد آگاه و انقلابی آیت الله دکتر "محمد مفتح" توسط گروه منحرف فرقان (1358 ش) اشاره: آیت الله دکتر محمد مفتح در سال 1307 ش در همدان دیده به جهان گشود. دکتر مفتح در قم از محضر بزرگانی همچون حضرات آیات: سید محمد حجت کوه کمره‌ای، سیدحسین بروجردی، سیدمحمد محقق داماد، علامه طباطبایی و امام خمینی (ره) استفاده نمود و خود مدرسی بزرگ در حوزه گردید. شهید مفتح در این حال که در حوزه علمیه قم به درجه اجتهاد رسیده بود، در دانشگاه نیز موفق به اخذ درجه دکتری گردید. ایشان در ایام مبارزات روحانیت و مردم انقلابی ایران به رهبری امام خمینی از آموزش و پرورش قم اخراج و به منطقه دورافتاده‌ای تبعید شد، نقش شهید مفتح در صحنه‌های مهم مبارزات انقلابی از جمله اقامه نماز دشمن شکن عید فطر 1357 بسیار حساس بود. ایشان همچنین پس از پیروزی انقلاب اسلامی، فعالیت‌های ارزشمندی به ویژه در زمینه تدریس در دانشگاه‌ها و نیز نزدیک ساختن دو قشر روحانی و دانشجو به عمل آورد. او که توطئه استعمار را در جدا نگاه داشتن این دو قشر، با تمام وجودش حس کرده بود، ایجاد وحدت و انسجام میان این دو قشر را وجهه همت خود ساخت. آیت الله مفتح سرانجام در 27 آذر 1358 ش به همراه دو تن از پاسداران جان بر کف خود در مقابل دانشکده الهیات دانشگاه تهران از سوی گروهک منافق فرقان به شهادت رسید

* ارتحال فقیه بزرگوار آیت الله "میرزا حسن انصاری" (1375 ش) اشاره: این عالم وارسته و حافظ قرآن کریم در طول سالیان عمر، خود را از تمام قیود و تعلقات دنیوی به دور نگاه داشته بود و راه زهد و تقوا در پیش داشت. میرزا حسن انصاری همواره از انقلاب اسلامی و رهبری عظیم الشان آن حمایت نموده و از آن به عنوان "نعمت الهی" یاد می کرد. این فقیه فرزانه و حکیم وارسته سرانجام در 27 آذر 1375 ش برابر با ششم شعبان 1417 ق در 86 سالگی وفات یافت و در حرم حضرت معصومه (س) به خاک سپرده شد.

* درگذشت خطیب شهیر و واعظ کبیر حجت الاسلام و المسلمین "محمدتقی فلسفی" (1377 ش) اشاره: حجت الاسلام و المسلمین محمدتقی فلسفی در پانزده سالگی اولین جلسه منبرش را در محضر پدر و گروه بسیاری از مردم برپا کرد که تشویق همگان را برانگیخت. از آن پس، نام فلسفی بر سر زبان‌ها افتاد و در نوزده سالگی برای منبر به مجلس شورای ملی دعوت شد. وی پس از اعتراض به کشتار مسجد گوهرشاد، ممنوع المنبر و خلع لباس شد تا اینکه پس از سه سال و با کوشش آیت الله کاشانی، منبرش رسماً آزاد گردید. این روحانی مبارز، در طول دهها سال، بارها در منبرهای پرشور خود، رژیم پهلوی را مورد انتقاد قرار داده و در زمان‌های گوناگون به تبعیت از علما به ویژه حضرت امام خمینی (ره)، به مخالفت با رژیم برخاست. وی در این دوران، چندین بار بازداشت شد و بارها ممنوع المنبر گردید. با پیروزی انقلاب اسلامی، حجت الاسلام فلسفی به رغم کهولت سن، تا پایان عمر خود به فعالیت‌های مختلف و منبرهای روشنگر خویش ادامه داد و لحظه‌ای نیاوسد تا این که در 27 آذر 1377 ش برابر با 28 شعبان 1419 ق در 91 سالگی دار فانی را وداع گفت و در حرم حضرت عبدالعظیم در ری به خاک سپرده شد.

* روز وحدت حوزه و دانشگاه

اشاره: بیست و هفتم آذرماه، یادآور عروج سرخ مجاهدی خستگی‌ناپذیر و عالمی ربانی، آیت الله دکتر محمدمفتح است که از پیشروان اندیشه وحدت حوزه و دانشگاه بود. این شهید والامقام در راه تحقق این اندیشه و آرمان بلند که از اندیشه نورانی امام راحل برخاسته بود، تلاش‌های بی‌وقفه‌ای انجام داد و سختی‌های فراوانی را به جان خرید. به پاس خدمات چشمگیر شهید مفتح در راه ایجاد وحدت

حوزه و دانشگاه و لزوم ارتباط، همکاری و هم‌فکری این دو قشر اندیشمند و فرهیخته، روز 27 آذر، همزمان با سالروز شهادت این عالم سترگ، با نام روز وحدت حوزه و دانشگاه نام‌گذاری شده است. وحدت حوزه و دانشگاه به عنوان دو پایگاه مهم فکری - فرهنگی جامعه، برای حفظ فرهنگی اصیل در مقابل هجوم ارزش‌های غربی و وارداتی، امری ضروری و اجتناب‌ناپذیر است. وحدت و همکاری میان این دو نهاد، نه یک وحدت فیزیکی و شکلی، بلکه تقارب و یکی شدن در مبانی معرفت‌شناختی، ارزش‌های فرهنگی و دغدغه‌ها و حساسیت‌های سیاسی - اجتماعی است و همین حالت است که هر یک از این دو قشر را در جایگاه واقعی خود قرار داده است.

3 صفر در گذر تاریخ

* ولادت حضرت امام "محمد باقر(ع)" (57 ق)

در شماره آینده پیرامون زندگی و سیره این امام والا مقام(ع) مطالبی را تقدیم می‌کنیم
اشاره: حضرت امام محمد باقر(ع) امام پنجم شیعیان در مدینه به دنیا آمد. مادرش، فاطمه معروف به ام عبدالله، دختر امام حسن(ع) می‌باشد و این امام از پدر و مادر علوی و هاشمی است. ابوجعفر کنیه‌ی ایشان و باقر و باقرالعلوم نیز از القاب آن حضرت می‌باشند. ولید بن عبدالملک، سلیمان بن عبدالملک، عمر بن عبدالعزیز و هشام ابن عبدالملک در زمان حیات آن امام همام حکومت می‌کردند. اولاد آن حضرت را پنج پسر و دو دختر نقل کرده‌اند. در زمان امام باقر(ع) علی‌رغم هرج و مرج موجود به جهت تغییر حاکمیت اموی به عباسی، زمینه‌ای برای قیام علیه دستگاه جور فراهم نبود. با این حال در این میان، قیام علمی، ممکن بود. این حرکت علمی امام در حالی صورت گرفت که ملاءهای درباری که متکی به زر و زور سلاطین بودند، هر یک مذهبی از خود تراشیده، سبب انحراف شده بودند. امام باقر(ع) در آن دوران، مطالب علمی و اسلامی را بازگو می‌کرد و چنان در بسط علوم متبحر بود که به باقرالعلوم یعنی شکافنده‌ی دانش‌ها، معروف گردید. این تلاش مقدس به حدی بود که شیخ مفید آن را منحصر به فرد می‌داند و میزان ظهور علوم دین، آثار و سنت و علوم قرآن، تاریخ و فنون آداب را در این زمان، بی‌نظیر توصیف می‌کند. اگر به روایات شیعه رجوع کنیم، خواهیم دید که بیشتر آنها از امام باقر و امام صادق علیهماالسلام است، زیرا امامان دیگر، مانند آن دو بزرگوار، برای نشر حقایق مجال نیافته‌اند.

* وفات "سیده نفیسه" عالمه‌ی اسلامی (208 ق)

اشاره:

سیده نفیسه، دختر حسن بن زید بن حسن بن علی بن ابی‌طالب همسر اسحاق مؤتمن و از زنان محدثه‌ی می‌باشد. او در سال 145 ق در مکه متولد شد و در مصر اقامت گزید. پس از وفات شافعی، عالم بزرگ مسلمان، جنازه‌اش را به خانه‌ی آن بانوی مجتله برده و در آن‌جا نماز خواندند. سیده نفیسه در مصر دار فانی را وداع گفت و مقبره‌اش زیارتگاه گردید.

* تولد "شیخ الرئیس ابوعلی سینا" فیلسوف و دانشمند شهیر ایرانی در بخارا (370 ق)

اشاره: فیلسوف و پزشک نابغه‌ی مسلمان ایرانی ابوعلی سینا ملقب به شیخ الرئیس، حجة الحق و استاد استادان در بلخ به دنیا آمد. وی با کمک هوش سرشار خود، به سرعت، تعلیمات مقدماتی را آموخت و در ده سالگی کل قرآن را حفظ نمود. ابن سینا پس از فراگیری منطق، هندسه و نجوم، به فلسفه روی آورد و در علوم زمان خود، سرآمد عصر خود گردید. ابوعلی سینا به خاطر درمان نوح بن منصور، پادشاه سلسله‌ی سامانی، توانست به کتابخانه‌ی دربار او راه یابد و از آن بهره‌برد. ابن سینا مدتی را نیز به مشاغل دیوانی از جمله وزارت گذراند. با این حال، مطالعه و تالیف کتاب از هر کاری برای ابن سینا مطلوب‌تر بود. او نگارش کتاب را از 21 سالگی شروع کرد و در مدت 58 سال زندگی خود، آثار پر ارزشی بر جای گذارد که هنوز مورد استفاده‌ی مجامع علمی واقع می‌شود. از جمله کتاب‌های ابن سینا، قانون و شفا و اشارات است. این دانشمند در سال 428 ق وفات یافت و در همدان مدفون گشت.

* درگذشت "محمد بن عبدالله" معروف به حاکم نیشابوری محدث و فقیه مسلمان (405 ق)

اشاره: محمد بن عبدالله مشهور به حاکم نیشابوری از بزرگان محدثین و فقها و مورخین اسلام است. معروف است که وی با دو هزارتن از مشایخ در بلاد مختلف دیدار و مباحثه کرده و از آنان حدیث شنیده است. ابو عبدالله در سال 359 ق قاضی نیشابور شد و در نزد شاهان آل بویه و سامانی حرمت و تقرب داشت. کتاب معروف او در حدیث "المُسْتَدْرَكُ بَيْنَ الصَّحِيحَيْنِ" است. کتاب تاریخ نیشابور یا تاریخ علمای نیشابور از تألیفات دیگر اوست.